

Athéni Timon

*„... az élet színházában csak... az angyalok lehetnek nézők”
(Bacon)*

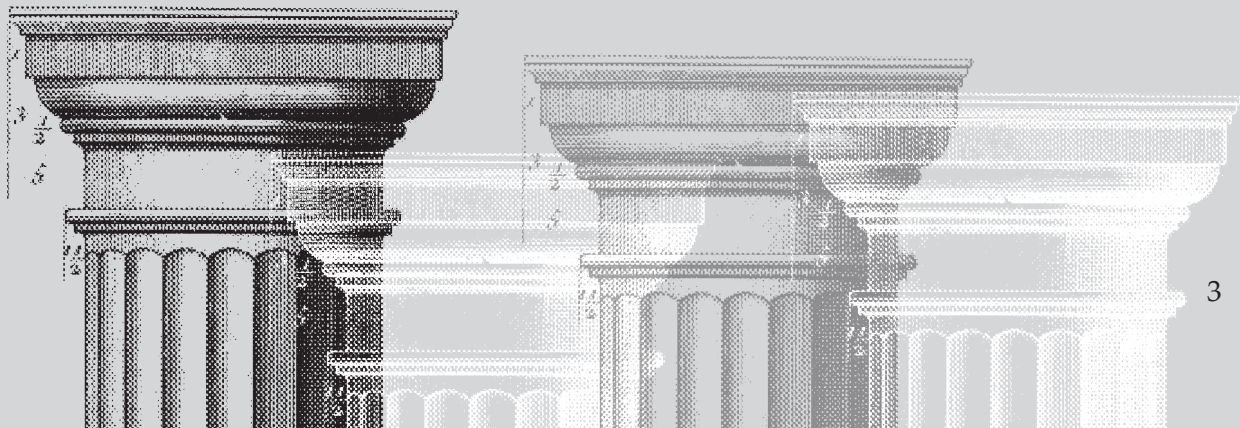
1.

Próbálkozik a tavasz, beteszi lábát
a megnyitott ajtó s küszöb közébe,
s fordul is vissza (akár a medve) –
az ajtólánccal kint még fel van téve.

Itt csak az ember becsapható, ki
(s az ajtó is persze) mindjárt remél,
elég neki egy sárgarigófütyty
s a szónoklatokban a fortély, eszély.

S húzná magára a megváltó tavaszt,
az új rendet, nyelvet, az új alaktant,
de a javíthatatlan tavalyi szöveg

javíthatatlant vonz s megválthatatlant.
S a lesz-évszakokban is korrump vonzatok
állanak lesben, s álnok szótövek.

2.

Ürül a pálya, de kinek? (Emlékszünk Arany vén cigányára s a napra? „Majd sütnél még, de...!”) A gyilkos huszadik század sok túlélője pályázott el e kemény télben oda, hol már nem pályázatok politikai lapálya s apálya határolja be a projektumok és projektilek ballisztikus ívét. Az elpályázók eltávoztak, de utánuk akkor is űr maradt, ha életük nem vált a dolgok természete szerint múlttá, sírkővé, befelé mélyülő mítoszokká, hanem visszazuhant a rövid századnak is nevezett fekete lyukba, s eltűnt. S még az utánuk maradt űr is alaktalan, mert nem nézi szem, amely határt, azaz formát mérne neki. Volt egyszer egy emberfajta, amely e télen talán teljesen ki is halt már, s melynek Bánkjai szintén elmondhatták magukról: a teremtés vesztese voltak. S kétszeresen is: koruk a hitüket, az utókor jószándékukat gyalázta meg, az új század ugyanazzal a tollal húzta ki nevüket a valaha létezők névsorából is, amellyel a valódi bűnözők ítéletét aláírta. S ne kérdd, az ítélkezőket mely parlament akkreditálta: hitlevelük pusztán a szerencséjük, hogy az evolúció más etapjában születtek, s ezzel a történelemadta hendikep-jükkel élnek és élnek vissza máig.

Ürül a pálya, de kinek?

Az itt felejtetteknek

3.

S az itt felejtettek? Mint színházban: ülnek,
nézőként, akár megannyi angyal,
s Jágónak tapsolnak, nem Othellónak,
együtt magukkal, tán főbitanggal.

S van, aki szín- s országházat és kényt,
ármányt, rímet és reményt megútna,
s tudván, hogy mindez ugyanannak az
önző túlélésvágynak, génnek az útja,

fehér hajának havasa alatt
Athéni Timonként sírverset farag:
Vándor, Alcibiadeshez menj, menj szaporán,

s mondd neki: pusztuljon Athén, a szél
hordja szét porát, s haljon, ki él!
Te meg káromkodj vissza reám!

Tózsér Árpád. Születtem 1935. október 6-án, Gömörpéterfalán, Közép-Európában. S ezzel az egy mondattal máris nagyon sokat elmondtam magamról. A születésemről nevezetesen azt, hogy az én születésnapom az „aradi tizenhárom” miatt sohasem lehetett felhőtlenül boldog, Közép-Európámról lásd az ún. Mittel-verseimet, a szőlőfalumról pedig azt kellene tudni, hogy a palóc fáma szerint ott van a „világ közepe”. A hegyek közé szorult falucska a valóságban persze inkább a világ vége, onnan ugyanis már sehová sem vezet út. Zártsága miatt nyelve archaikus, folklórban gazdag. Talán ez a nyelv tett költővé, ha állíthatja magáról bárki is, hogy költő. 1963-ban jelent meg (*Mogorva csillag* címmel) az első, s 2016-ban (*Imágók* címmel) ez idő szerint az utolsó verskötetem. Szerkesztőként, egyetemi oktatóként az irodalom történetével és elméletével is sokat foglalkoztam, ennek megfelelően írtam és írok irodalomelméleti-történeti tanulmányokat és kritikákat is. Mi több: hosszú és kanyargós írói-költői pályám utóbbi évtizedeiben éppen ezt az elméleti-szépirodalmi hasadtságomat próbálom bizonyos (saját használatra esszé-verseknek nevezett) szövegekben felszámolni. Kicsit Derrida ismert szentenciáját magamhoz szelődítve, aki szerint a filozófiát irodalomként, az irodalmat filozófiaként kell művelni.